

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **J. L.**
st. přísl. X
t. č. hlášen pobytem X
doručovací adresa X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2021, č. j. OAM-179/ZA-ZA11-ZA20-2021,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 5. 2021, č. j. OAM-179/ZA-ZA11-ZA20-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci téhož dne, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999

Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 19. 3. 2021. Jako důvod uvedl, že ve vlasti má problémy kvůli dluhům a konfliktu s příbuzným (švagrem), s nímž společně podnikal. Podnikali v autodopravě a poté, co se dostali do finančních potíží, jim banka přikázala prodat dům, kterým ručili za úvěr. Švagr po žalobci požadoval peníze (15 000 USD) z prodeje předmětného domu, chodil kvůli tomu kolem domu rodiny žalobce s puškou. Na policii ani nikoho jiného se obracet nechtěl, chce to vyřešit v rodině. Jediným řešením je vydělat peníze, proto chce v ČR zůstat a pracovat. Dále žalobce uvedl, že bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění (poukázal na rozhodnutí z července 2020 a ze dne 20. 3. 2021). Již se chtěl vrátit do vlasti, nicméně měl autonehodu, která mu návrat překazila. Při seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí žalobce uvedl novou skutečnost, že jeho manželka v Gruzii dům prodala.
3. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z listopadu 2020. Podle této zprávy v Gruzii obecně nedochází k porušování základních práv a svobod. Centrální vláda nemá pod kontrolou pouze separatistické regiony Abcházie a Jižní Osetie. V Gruzii nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. Gruzie má na zákonné úrovni zakomponovanou úroveň ochrany jednotlivce na podobné úrovni jako v zemích EU, ústava země garantuje základní práva a svobody, byť některé nedostatky (např. porušování soudní nestrannosti či porušování soukromí a násilí vůči LGBTI osobám) přetrvávají. Gruzie je členem OSN a přistoupila k základním lidskoprávním úmluvám. Gruzínská vláda také spolupracovala s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi na poskytování ochrany a pomoci vnitřně přesídleným osobám, uprchlíkům a dalším skupinám. Gruzínští občané mohou podat stížnost ke státnímu zastupitelství. Případným zneužitím pravomocí státních úřadů se také zabývá ombudsman a řada nevládních organizací, které poskytují efektivní pomoc v případech porušení práv jednotlivců. Gruzie se maximálně snaží dodržovat mezinárodní dohody týkající se lidských práv a dle zprávy organizace Freedom House – Svoboda ve světě 2020 tento stát splňuje, s výjimkou separatistických regionů Abcházie a Jižní Osetie, základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu.
4. Žalovaný shledal na základě výpovědi žalobce a informací plynoucích z citovaného materiálu, že v případě žalobce lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. K problémům, které žalobce ve vlasti měl (potíže se švagrem), žalovaný uvedl, že žalobce nevyužil ochrany ze strany státních orgánů v zemi původu; s nimi problémy v minulosti neměl. Institut mezinárodní ochrany neslouží k legalizaci pracovního povolení či pobytu. Žalobce neuvedl důvody, které by byly z hlediska udělení mezinárodní ochrany relevantní (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94).

III. Žaloba

5. Žalobce má za to, že podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14a zákona o azylu splňuje, neboť mu v Gruzii hrozí vážná újma ze strany jeho švagra, který po něm vymáhá peníze. Namítl nedostatečné zjištění skutkového stavu a nedostatečné odůvodnění napadeného rozhodnutí. V jeho případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Žalovaný rezignoval na individuální posouzení případu, zjištěné informace o zemi původu se k případu žalobce nevztahují. Napadené rozhodnutí je též nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Proto žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný nepovažoval žalobní námitky za důvodné. Při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu. Gruzie (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie) je na seznamu bezpečných zemí původu. Žádostí žalobce se odpovědně zabýval a posoudil ji způsobem odpovídajícím aplikaci § 16 odst. 2 zákona o azylu. Obavy žalobce z návratu do země původu nepovažuje za opodstatněné, žádost o mezinárodní ochranu podal za účelem legalizace pobytu. Hlavním důvodem podání žádosti byla snaha žalobce vydělat si v ČR peníze na úhradu dluhu. Žalobce se v případě problémů může obrátit na státní orgány v zemi původu.

V. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice). Ve věci rozhodl bez jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 s. ř. s.).
8. Žaloba není důvodná.
9. Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť k takové vadě je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pokud z jeho odůvodnění nelze seznat důvody, proč správní orgán určitým způsobem rozhodl. Takovou vadou napadené rozhodnutí netrpí, neboť z něj je zřejmé, že k závěru o zamítnutí žádosti žalobce o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné žalovaného vedlo zjištění, že se žalobci nepodařilo vyvrátit domněnku, že Gruzii lze (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie) považovat i v jeho případě za bezpečnou zemi původu. Jedná se o odůvodnění srozumitelné a přezkoumatelné.
10. V posuzované věci byl aplikován § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení

mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

11. Podle § 2 bodu 7 vyhlášky č. 328/2015 Sb. platí, že Gruzie, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie, je v České republice považována za tzv. bezpečnou zemi původu. Takovou zemí se podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu rozumí „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo §14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*“
12. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. procedurální směrnici. Předtím, než je konkrétní země zapsána na vyhlášený, platný a účinný seznam bezpečných zemí původu, musí kompetentní orgán shromáždit dostatečné informace o předmětné zemi (§ 23c zákona o azylu) a průběžně je aktualizovat (srov. čl. 37 procedurální směrnice). Přitom musí mimo jiné zohlednit zejména informace z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.
13. Z bodu 46 preambule procedurální směrnice vyplývá, že se členské státy mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu, nebo zda označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. Česká vnitrostátní úprava zvolila variantu seznamu bezpečných zemí původu, který se nejméně jedenkrát v kalendářním roce přezkoumává. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu ho stanoví vyhláškou ministerstvo vnitra. Jak je uvedeno v procedurální směrnici, rozhodujícím faktorem pro posouzení odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak (bod 40 preambule). Na druhou stranu, označení třetí země jako bezpečné země původu nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné (viz bod 42 preambule).
14. Podle čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice platí, že třetí zemi, která je v souladu s touto směrnicí označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti

považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud: a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval, a zároveň žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU. Toto pravidlo koresponduje s § 16 odst. 2 zákona o azylu. Koncept tzv. bezpečné země původu je tedy aplikován jako určitý odklon od standardního způsobu meritorního řešení věci, a to za pomoci konstrukce vyvratitelné domněnky, která je nastolená ze zákona. Bylo tedy na žalobci, který pocházel z bezpečné části Gruzie, aby prokázal, že tato domněnka neplatí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70).

15. Žalobce namítal, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu, jež by zohledňovaly individuální situaci žalobce. V případě aplikace institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z listopadu 2020, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud by žalobce prokázal, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobce ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil.
16. Důvody, pro které žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany, nejsou způsobilé vyvrátit domněnku bezpečnosti Gruzie. Tyto důvody jsou primárně ekonomického charakteru – žalobce potřebuje vydělat peníze, aby zaplatil svému švagrovi. Žalobce neuvedl, že by byl ve vlasti vystaven obtížím, jež by mohly být považovány za relevantní z hlediska aplikace institutu mezinárodní ochrany, tj. pronásledování ze zákonem uznaných důvodů (z důvodu uplatňování politických práv v zemi původu, z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů), hrozbě skutečného nebezpečí vážné újmy, jež by mohla být překážkou jeho návratu do země původu, případně jiné skutečnosti svědčící o důvodech pro udělení azylu [např. humanitární důvody ve smyslu § 14 zákona o azylu]. Důvody uváděnými žalobcem se žalovaný v napadeném rozhodnutí zabýval (s. 3 - 4 odůvodnění), výtky nedostatečné individualizace posouzení žádosti žalobce na místě není.
17. Žalobce v žalobě poukazoval na to, že by mu ze strany jeho švagra mohla hrozit vážná újma, což odvozoval od poznatků sestry své manželky, že švagr chodil kolem jejich domu s puškou na rameni. Mezinárodní ochranu před skutečným nebezpečím vážné újmy ze strany soukromých osob (tj. i ze strany osob příbuzných) by bylo možné v režimu zákona o azylu poskytnout pouze tehdy, pokud by žadateli nebyla dostupná možnost tzv. vnitřní ochrany, tj. ochrany ze strany k tomu příslušných orgánů v zemi jeho původu. Žalobce nezpochybňoval, že by možnost vnitřní ochrany měl, netvrdil, že by mu orgány země původu nemohly pomoci. Možnosti vnitřní ochrany žalobce nevyužil, tvrzené problémy chtěl řešit pouze v rámci rodiny. U bezpečných zemí původu však platí presumpce

dostupnosti vnitřní ochrany. Informace o Gruzii shromážděné žalovaným potvrzují, že gruzínští občané mohou ke své obraně použít řadu legálních prostředků. Žalobce zároveň neprokázal, že by tento předpoklad v jeho případě neplatil. U žalobce tak nebyla nastolena potřeba ochrany před pronásledováním či skutečným nebezpečím vážné újmy, jak je chápána právními předpisy v oblasti mezinárodní ochrany.

18. Lze proto shrnout, že žalobci se v rámci řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochranu nepodařilo vyvrátit domněnku, podle které je Gruzie bezpečnou zemí původu. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a žádost žalobce řádně posoudil. Krajský soud se proto ztotožňuje se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

19. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).
20. Krajský soud nakonec považuje za vhodné poskytnout účastníkům řízení vysvětlení týkající se změny v obsazení soudu a z toho plynoucí skutečnosti, že ve věci nerozhodovala samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D., jak byli účastníci řízení poučeni v průběhu soudního řízení, nýbrž samosoudkyně Mgr. et Mgr. Lenka Bahýľová, Ph. D. Změnou rozvrhu práce Krajského soudu v Brně č. 8 na rok 2021, která je dostupná též na www.justice.cz, totiž došlo s účinností od 1. 9. 2021 k zařazení naposled jmenované soudkyně do soudního oddělení 34 Az, do něhož je zařazena též samosoudkyně JUDr. Kateřina Mrázová, Ph. D. Tato samosoudkyně je však t. č. dlouhodobě nepřítomná, a proto v této věci, která přišla na pořad jednání, rozhodovat nemohla.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 11. května 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýľová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně